

2024/435

1.2.2024

DEĊIŻJONI TAL-KUNSILL (UE) 2024/435

tad-29 ta' Jannar 2024

dwar il-pożizzjoni li għandha tiġi adottata f'isem l-Unjoni Ewropea fi hdanB il-Kumitat Kongunt tas-CETA stabbilit skont il-Ftehim Ekonomiku u Kummerċjali Komprensiv (CETA) bejn il-Kanada, min-naha wahda, u l-Unjoni Ewropea u l-Istati Membri tagħha, min-naha l-oħra, fir-rigward tal-adozzjoni ta' Interpretazzjoni tal-Artikolu 8.10, l-Anness 8 -A, l-Artikolu 8.9 u l-Artikolu 8.39 tiegħu f'konformità mal-Artikolu 26.1.5(e) tiegħu

IL-KUNSILL TAL-UNJONI EWROPEA,

Wara li kkunsidra t-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea, u b'mod partikolari l-Artikolu 207(4), l-ewwel subparagrafu, flimkien mal-Artikolu 218(9) tiegħu,

Wara li kkunsidra l-proposta tal-Kummissjoni Ewropea,

Billi:

- (1) Id-Deciżjoni tal-Kunsill (UE) 2017/37 ⁽¹⁾ tistipula l-iffirmar fisem l-Unjoni Ewropea tal-Ftehim Ekonomiku u Kummerċjali Komprensiv (CETA) bejn il-Kanada, min-naha wahda, u l-Unjoni Ewropea u l-Istati Membri tagħha, min-naha l-oħra ⁽²⁾ ("il-Ftehim"). Il-Ftehim gie ffirmat fit-30 ta' Ottubru 2016.
- (2) Id-Deciżjoni tal-Kunsill (UE) 2017/38 ⁽³⁾ tipprevedi l-applikazzjoni proviżorja ta' partijiet mill-Ftehim. Il-Ftehim ilu jiġi applikat b'mod proviżorju mill-21 ta' Settembru 2017.
- (3) Skont l-Artikolu 26.1.5(e) tal-Ftehim, il-Kumitat Kongunt tas-CETA għandu s-setgħa jadotta interpretazzjonijiet tad-dispożizzjonijiet tal-Ftehim, li għandhom ikunu vinkolanti għat-tribunali stabbiliti skont it-Taqsima F tal-Kapitolu Tmienja (Soluzzjoni tat-tilwim dwar l-investment bejn l-investituri u l-istati) u l-Kapitolu Disgħa u Ghoxrin (Soluzzjoni tat-Tilwim) tal-Ftehim.
- (4) Skont l-Artikolu 10(3) tar-Regoli ta' Proċedura tiegħu mehmuz mad-Deciżjoni tal-Kunsill (UE) 2018/1062 ⁽⁴⁾, il-Kumitat Kongunt tas-CETA għandu s-setgħa li jadotta Interpretazzjonijiet tal-Ftehim.
- (5) Il-Kumitat Kongunt tas-CETA għandu jadotta bi proċedura bil-miktub Interpretazzjoni tal-Artikolu 8.10, l-Anness 8-A, l-Artikolu 8.9 u l-Artikolu 8.39 tal-Ftehim.
- (6) Għalhekk huwa xieraq li tiġi stabbilita l-pożizzjoni li għandha tiġi adottata fisem l-Unjoni fi hdan il-Kumitat Kongunt tas-CETA abbażi tal-abbozz ta' Interpretazzjoni mehmuz tal-Kumitat Kongunt tas-CETA, peress li jiċċara l-Artikolu 8.10, l-Anness 8-A, l-Artikolu 8.9 u l-Artikolu 8.39 tal-Ftehim,

⁽¹⁾ Id-Deciżjoni tal-Kunsill (UE) 2017/37 tat-28 ta' Ottubru 2016 dwar l-iffirmar fisem l-Unjoni Ewropea tal-Ftehim Ekonomiku u Kummerċjali Komprensiv (CETA) bejn il-Kanada, min-naha wahda, u l-Unjoni Ewropea u l-Istati Membri tagħha, min-naha l-oħra (ĠU L 11, 14.1.2017, p. 1).

⁽²⁾ ĠU L 11, 14.1.2017, p. 23.

⁽³⁾ Id-Deciżjoni tal-Kunsill (UE) 2017/38 tat-28 ta' Ottubru 2016 dwar l-applikazzjoni proviżorja tal-Ftehim Ekonomiku u Kummerċjali Komprensiv (CETA) bejn il-Kanada, min-naha wahda, u l-Unjoni Ewropea u l-Istati Membri tagħha, min-naha l-oħra (ĠU L 11, 14.1.2017, p. 1080).

⁽⁴⁾ Id-Deciżjoni tal-Kunsill (UE) 2018/1062 tas-16 ta' Lulju 2018 dwar il-pożizzjoni li trid tiġi adottata fisem l-Unjoni Ewropea fil-Kumitat Kongunt CETA stabbilit mill-Ftehim Ekonomiku u Kummerċjali Komprensiv bejn il-Kanada, min-naha wahda, u l-Unjoni Ewropea u l-Istati Membri tagħha, min-naha l-oħra, fir-rigward tal-adozzjoni tar-Regoli ta' Proċedura għall-Kumitat Kongunt CETA u l-kumitati speċjalizzati (ĠU L 190, 27.7.2018, p. 13).

ADOTTA DIN ID-DEĊIŻJONI:

Artikolu 1

Il-pożizzjoni li għandha tiġi adottata fisem l-Unjoni fi hdan il-Kumitat Kongunt tas-CETA fir-rigward tal-adozzjoni ta' Interpretazzjoni tal-Artikolu 8.10, l-Anness 8-A, l-Artikolu 8.9 u l-Artikolu 8.39 tal-Ftehim, f'konformità mal-Artikolu 26.1.5(e) tiegħu, għandha tkun ibbażata fuq l-abbozz ta' Interpretazzjoni tal-Kumitat Kongunt tas-CETA mehmuz ma' din id-Deciżjoni.

Artikolu 2

Wara l-adozzjoni tagħha, l-Interpretazzjoni msemmija fl-Artikolu 1 għandha tiġi ppubblikata f'Il-Ġurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea.

Artikolu 3

Din id-Deciżjoni għandha tidhol fis-seħh fid-data tal-adozzjoni tagħha.

Magħmul fi Brussell, id-29 ta' Jannar 2024.

Għall-Kunsill
Il-President
H. LAHBIB

Abbozz

INTERPRETAZZJONI Nru .../2024 TAL-KUMITAT KONĠUNT TAS-CETA

ta' ...

rigward l-Artikolu 8.10, l-Anness 8-A, l-Artikolu 8.9 u l-Artikolu 8.39 tal-Ftehim Ekonomiku u Kummerċjali Komprensiv (CETA)

IL-KUMITAT KONĠUNT TAS-CETA,

Wara li kkunsidra l-Artikolu 26.1.5(e) tal-Ftehim Ekonomiku u Kummerċjali Komprensiv (Comprehensive Economic and Trade Agreement, CETA) bejn il-Kanada, min-naħa waħda, u l-Unjoni Ewropea u l-Istati Membri tagħha, min-naħa l-oħra ⁽¹⁾ ("il-Ftehim"), magħmul fi Brussell fit-30 ta' Ottubru 2016,

Filwaqt li jfakkar fil-fehim komuni espress fit-Taqsima 6 tal-Istrument Interpretattiv Konġunt dwar il-Ftehim Ekonomiku u Kummerċjali Komprensiv (CETA) bejn il-Kanada u l-Unjoni Ewropea u l-Istati Membri tagħha ⁽²⁾,

Bl-ghan li jiġu ċċarati aktar l-intenzjonijiet tal-Partijiet skont il-Kapitolu Tmienja (Investiment), fir-rigward ta' ċerti elementi tal-Artikolu 8.10 (Trattament tal-investituri u l-investimenti koperti) u l-Anness 8-A (Esproprijazzjoni), l-Artikolu 8.9 (Investiment u miżuri regolatorji) u l-Artikolu 8.39 (Għoti finali) tal-Ftehim,

ADOTTA L-INTERPRETAZZJONI LI ĠEJJA:

1. Trattament ġust u ekwu

Għal ċertezza akbar, l-obbligu tat-trattament ġust u ekwu fl-Artikolu 8.10 tal-Ftehim għandu jiġi interpretat kif ġej:

- (a) Il-lista ta' elementi fl-Artikolu 8.10.2 hija eżawrjenti;
- (b) Pretensjoni ta' ħaħda ta' ġustizzja skont l-Artikolu 8.10.2(a) tirrikjedi eżawriment minn qabel tar-rimedji lokali hlief jekk ma jkun hemm l-ebda rimedju lokali raġonevolment disponibbli biex jiġi pprovdut rimedju effettiv, jew jekk ir-rimedji lokali ma jipprovdu l-ebda possibbiltà raġonevoli ta' tali rimedju.

Fid-determinazzjoni ta' jekk hemmx ħaħda ta' ġustizzja, it-Tribunal jenhtieg li jkun konxju li mhuwiex qorti tal-appell tad-deċiżjonijiet tal-qrati domestiċi u jenhtieg li ma jwettaqx sħarriġ tal-merti tad-deċiżjonijiet tal-qrati domestiċi.

- (c) Sabiex ikun hemm ħaħda ta' ġustizzja u ksur fundamentali ta' proċess ġust skont it-tifsira tal-Artikolu 8.10.2(a) u (b), irid ikun hemm imġiba proċedurali mhux xierqa u flagranti fi proċedimenti ġudizzjarji jew amministrattivi, li ma tissodisfax l-istandards bażiċi aċċettati internazzjonalment ta' amministrazzjoni tal-ġustizzja u ta' proċess ġust, u li tissorprendi sens ta' kondotta ġudizzjarja xierqa bħar-rifjut bla bażi ta' aċċess għall-qrati jew rappreżentanza legali, in-nuqqas ta' għoti ta' opportunità għal smiġh, trattament diskriminatorju mill-qrati, aġġudikaturi b'mod ċar preġudikati u korrotti, nuqqas shih jew mhux ġustifikabbli ta' trasparenza tal-proċedimenti, bħal nuqqas ta' notifika tal-proċedimenti jew raġunijiet għad-deċiżjoni.
- (d) Miżura tkun manifestament arbitrarja skont it-tifsira tal-Artikolu 8.10.2(c) meta jkun evidenti li l-miżura ma tkunx marbuta b'mod razzjonali ma' objettiv leġittimu ta' politika, bħal meta miżura tkun ibbażata fuq preġudizzju aktar milli fuq raġuni jew fatt.
- (e) Miżura jew serje ta' miżuri jikkostitwixxu "diskriminazzjoni mmirata għal raġunijiet manifestament żbaljati bħall-ġeneru, ir-razza jew it-twelmin reliġjuż" skont it-tifsira tal-Artikolu 8.10.2(d) jekk il-miżura jew is-serje ta' miżuri jindividwaw lill-investitur fl-għoti ta' trattament differenzjali bbażat fuq raġunijiet illeġittimi bħall-ġeneru, ir-razza jew it-twelmin reliġjuż. L-Artikolu 8.10.2(d) ma għandux jiġi interpretat bħala li jwaqqaf lill-Partijiet milli jagħtu trattament preferenzjali biex jippromwovu l-ugwaljanza bejn il-ġeneri jew razzjali jew biex inkella jindirizzaw is-sottorappreżentanza ta' gruppi soċjoekonomikament żvantaġġati.

⁽¹⁾ ĠU UE L 11, 14.1.2017, p.23.

⁽²⁾ ĠU UE L 11, 14.1.2017, p. 3.

- (f) Determinazzjoni li miżura jew serje ta' miżuri jikkostitwixxu "trattament abbużiv tal-investituri, bħal koerċizzjoni, forza u fastidju" skont it-tifsira tal-Artikolu 8.10.2(e) tehtieg sejba ta' mgiba hażina serja minn Parti. Meta ssir tali determinazzjoni, kunsiderazzjonijiet rilevanti jistgħu jinkludu l-ħsara jew il-ħsara mhedda lill-investitur bħal jekk l-episodji ta' allegat fastidju jew koerċizzjoni ġewx ripetuti u sostnuti; u r-raġunament għall-azzjonijiet tal-Parti, bħal pereżempju jekk l-awtoritajiet kinux qed jaġixxu fl-ambitu tal-awtorità tagħhom jew jekk kienx hemm abbuż ta' poter.
- (g) Skont l-Artikolu 8.10.4, rappreżentazzjonijiet magħmula lil investitur jistgħu jitqiesu biss sa fejn huma jkunu rilevanti bħala fattur fid-determinazzjoni ta' ksur ta' trattament ġust u ekwu kif stabbilit fl-Artikolu 8.10.2. Aspettattivi legittimi ma jistgħux jirriżultaw minn rappreżentazzjonijiet jekk investitur prudenti u infurmat ma kienx jiddependi b'mod raġonevoli fuq ir-rappreżentazzjonijiet biex jagħmel l-investment, b'mod partikolari minhabba li r-rappreżentazzjonijiet ma kinux speċifiċi u mhux ambigwi biżżejjed u ma kellhomx il-grad mehtieg ta' formalità pereżempju minhabba li ma sarux bil-miktub mill-awtorità kompetenti ta' Parti.

2. Esproprijazzjoni indiretta

- (a) Għal ċertezza akbar, esproprijazzjoni indiretta tista' ssehh biss jekk l-investitur ikun ġie radikalment imċaħħad mill-użu, mit-tgawdija u mid-disponiment tal-investment tiegħu, daqslikieku d-drittijiet relatati miegħu ma baqgħux jeżistu.
- (b) Meta jiġi vvalutat it-"tul ta' żmien tal-miżura jew tas-serje ta' miżuri" skont it-tifsira tal-Paragrafu 2(b) tal-Anness 8-A tal-Ftehim, jenhtieg li jiġi kkunsidrat jekk l-interferenza mad-dritt ta' proprjetà hijiex temporanja, fliema każ mhux probabbli li tammonta għal esproprijazzjoni indiretta, jew permanenti, għalkemm il-fatt wahdu li miżura tkun permanenti ma jistabbilixxi li tkun seħhet esproprijazzjoni indiretta.
- (c) L-"aspettattivi distinti u raġonevoli appoġġati mill-investment" fil-paragrafu 2(c) tal-Anness 8-A tal-Ftehim, jirreferu għall-aspettattivi li investitur prudenti u infurmat seta' raġonevolment ifforma u li kienu invokati fit-twettiq tal-investment. Għal ċertezza akbar, jekk l-aspettattivi appoġġati mill-investment ta' investitur humiex raġonevoli jiddependi, sa fejn ikun rilevanti, fuq fatturi bħal jekk il-Parti kkonċernata pprovdietx lill-investitur b'assigurazzjonijiet bil-miktub vinkolanti u fuq in-natura u l-firxa tar-regolamentazzjoni governattiva jew fuq il-potenzjal għal regolamentazzjoni governattiva fis-settur rilevanti.
- (d) L-impatt ta' miżura jew serje ta' miżuri jidher "manifestament eċċessiv" skont it-tifsira tal-paragrafu 3 tal-Anness 8-A tal-Ftehim jekk ikun b'mod ċar u ovvju eċċessiv fid-dawl tal-oġġettivi ta' politika maħsuba.
- (e) Għal ċertezza akbar, il-miżuri ta' Parti li huma mfassla u applikati biex jipproteġu l-oġġettivi legittimi tal-benessri pubbliku imsemmija fil-paragrafu 3 tal-Anness 8-A tal-Ftehim, jinkludu miżuri mehuda sabiex jiġi miġġieled it-tibdil fil-klima jew biex jiġu indirizzati l-konsegwenzi preżenti jew futuri tiegħu. Tali miżuri ma jikkostitwixxux esproprijazzjoni indiretta sakemm l-impatt tagħhom ma jkunux eċċessiv b'mod ċar u ovvju fid-dawl tal-oġġettivi ta' politika maħsuba.

3. Tibdil fil-Klima

- (a) Il-Partijiet jaffermaw mill-ġdid id-dritt tagħhom li jirregolaw fi hdan it-territorju tagħhom sabiex jiksbu oġġettivi legittimi ta' politika sabiex jipproteġu l-ambjent kif stabbilit fl-Artikolu 8.9.1 tal-Ftehim, inkluż billi jiehdur miżuri sabiex itaffu jew jikkumbattu t-tibdil fil-klima jew sabiex jindirizzaw il-konsegwenzi preżenti jew futuri tiegħu.
- (b) Meta jinterpreta d-dispożizzjonijiet tal-Kapitolu Tmienja (Investment) tal-Ftehim, it-Tribunal għandu jqis kif xieraq l-impenji tal-Partijiet skont ftehimiet ambjentali multilaterali, inkluż il-Ftehim ta' Pariġi ⁽³⁾, magħmul f'Pariġi fit-12 ta' Diċembru 2015. B'mod partikolari, id-drittijiet u l-obbligi tal-Partijiet skont il-Kapitolu Tmienja (Investment) tal-Ftehim jenhtieg li jiġu interpretati b'mod li jappoġġa l-kapaċità tal-Partijiet li jagħtu effett lill-impenji rispettivi tagħhom biex inaqqsu l-emissjonijiet ta' gassijiet serra billi jadottaw jew iżommu miżuri mfassla u applikati biex itaffu jew jiġġieldu t-tibdil fil-klima jew jindirizzaw il-konsegwenzi preżenti jew futuri tiegħu.

⁽³⁾ ĠU UE L 282, 19.10.2016, p.4.

4. Harsien tal-interessi essenzjali tas-sigurtà

Il-partijiet jafferaw mill-ġdid li, skont l-Artikolu 28.6 tal-Ftehim, xejn fil-Ftehim ma għandu jiġi interpretat li jipprevjeni lill-Parti milli tiegħu azzjoni li hija tqis neċessarja sabiex tippoteġi l-interessi essenzjali tas-sigurtà tagħha fi żmien ta' gwerra jew emerġenza oħra fir-relazzjonijiet internazzjonali, inkluż kwalunkwe miżura li taffettwa lill-investituri jew l-investimenti tagħhom.

5. Harsien tad-drittijiet fundamentali

Għal aktar ċertezza, id-dritt tal-Partijiet li jirregolaw sabiex jiksbu objettivi legittimi ta' politika, kif imsemmi fl-Artikolu 8.9.1 tal-Ftehim, jinkludi miżuri meħuda għall-harsien tad-drittijiet fundamentali, kif stabbilit fid-Dikjarazzjoni Universali tad-Drittijiet tal-Bniedem, adottata f'Parigi fl-10 ta' Diċembru 1948.

6. Kalkolu tad-danni monetarji li jirriżultaw mill-pretensjonijiet tal-investituri

(a) Għal aktar ċertezza, danni monetarji skont l-Artikolu 8.39.3 tal-Ftehim,

- (i) ma għandhomx ikunu akbar mit-telf jew hsara mgarrba mill-investitur, jew, kif applikabbli, mill-intrapriża stabbilita lokalment, kif ivvalutat fid-data tal-ksur;
- (ii) għandhom jirriflettu biss telf jew hsara mgarrba minhabba l-ksur jew li jirriżultaw minnu; kif ukoll
- (iii) għandhom jiġu ddeterminati b'ċertezza raġonevoli, u ma għandhomx ikunu spekulattivi jew ipotetiċi.

(b) It-Tribunal għandu jikkalkula d-danni monetarji abbażi biss tas-sottomissjonijiet tal-partijiet litiganti, u għandu jikkunsidra, kif applikabbli:

- (i) htija kontributorja, kemm jekk intenzjonata kif ukoll jekk b'negligenza;
- (ii) nuqqas ta' mitigazzjoni jew prevenzjoni tad-danni;
- (iii) danni minn qabel jew kumpens riċevut għall-istess telf inkluż kumpens riċevut taht skema ta' kumpens domestiku; jew
- (iv) restituzzjoni ta' proprjetà, jew thassir jew modifika tal-miżura.

Magħmul fi ...,

*Għall-Kumitat Kongunt tas-CETA
Il-Kopresidenti*